

Les darreres intervencions arqueològiques a Barcelona

J.O. GRANADOS

INTRODUCCIÓ

Des del 1982 l'actual Servei d'Arqueologia de la Ciutat ha anat fent un seguit d'intervencions arqueològiques aprofitant les actuacions urbanístiques freqüents, per tal de delimitar i definir les zones d'interès arqueològic que es conserven al subsòl del terme municipal de Barcelona.

La informació acumulada durant molts anys va permetre en un principi l'elaboració d'una primera carta provisional que permetia identificar algunes de les zones conegudes i així, provisionalment, es podia reglamentar i regular les actuacions edificatòries sobre aquests indrets, condicionant la concessió de permisos i llicències d'obres a la realització d'un informe arqueològic i, en conseqüència, a la realització d'una excavació informativa sobre el solar afectat. En cas de donar un resultat positiu, l'excavació es feia extensiva a tot el solar, de forma prèvia a l'inici de l'execució de les obres.

Aquest sistema d'actuació requereix una definició de funció, una delimitació i una valoració més acurada del patrimoni arqueològic existent i conegut.

Les dificultats que implica programar treballs d'excavació dins d'una ciutat quasi totalment construïda obliguen a aprofitar de manera sistemàtica les zones lliures o en edificació com a possibles fonts d'informació i punts a sondejar des del punt de vista arqueològic.

En el decurs de l'any 1989, a Barcelona s'ha anat implantant una sistemàtica en aquest tipus d'intervenció, solucionant els problemes que la fan possible des del punt de vista de l'execució i del finançament.

En aquest sentit, presentem un breu apunt dels resultats obtinguts en tres grans intervencions fetes amb motiu d'unes obres d'equipament a l'interior de la ciutat.

Cadascuna d'aquestes intervencions obeeix a un projecte elaborat pel Servei d'Arqueologia de la Ciutat i dut a terme mitjançant la creació d'un equip

constituït per tècnics d'arqueologia contractats, que actua sota la direcció dels tècnics del Servei.

La primera intervenció està relacionada amb el projecte de construcció d'un aparcament al nivell superficial d'un ample solar situat al barri del Raval, entre els carrers Tàpies, Sant Pau i Riereta, immediat a l'absis de l'església i monestir de Sant Pau del Camp.

La seva situació en un punt on havien estat localitzades restes de l'època romana i algunes tombes feia suposar l'existència en aquest punt, distant de la ciutat romana, d'un assentament romà anterior a la construcció del monestir, així com de diverses restes de les construccions aixecades en èpoques posteriors, en consolidar-se el teixit urbà i construir-se el Raval a partir del segle XVIII-XIX (edificacions industrials i residencials).

La segona intervenció, corresponent a l'avinguda de la Catedral, té la finalitat de valorar les restes del subsòl i veure la possibilitat de construir un aparcament soterrani.

Aquest ample vial va ser construït sobre una àrea ocupada fins als anys 40 i 50 per diverses illes de cases, delimitades pels carrers Bou de la plaça Nova i de la Corribia, actualment desapareguts.

Aquestes restes es remunten als segles XIII i XIV, però hi ha documentació que parla d'un principi d'urbanització a la zona en els segles IX i X (la Vilanova dels Arcs Vells). Era important la seva proximitat a la muralla romana i a una de les vies que donaven a la porta romana nord-oest, situada a l'actual plaça Nova. La possibilitat de descobrir les estructures externes a la muralla, el traçat de l'aqüeducte o els annexos a la vil·la romana de la plaça d'Antoni Maura, feia preveure uns resultats importants.

La tercera d'aquestes intervencions ha tingut com a centre la plaça de Sant Miquel, al mig de la ciutat romana. La finalitat era un estudi per a valorar les restes arqueològiques en funció d'un projecte d'aprofitament del subsòl.

En aquest punt ja s'havia fet una intervenció entre els anys 1968 i 1975, que va posar al descobert les restes d'unes termes romanes, el segment d'un carrer i la façana d'una casa romana, de la qual es posaren al descobert algunes estanques.

Finalitzades o a punt de finalitzar aquestes intervencions, hem cregut adient presentar-ne un primer esbós dels resultats.